

Največji slovenski časnik v Zdravniški dravah. Velja za vse leto \$6.00 Za pol leta \$3.50 Za New York celo leto 7.00 Za inozemstvo celo leto 7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The Largest Slovenian Daily in the United States. Issued every day except Sundays and legal holidays. 75,000 Readers

TELEFON: 2676 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 176. — ŠTEV. 176.

NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 28, 1920. — SREDA, 28. JULIJA, 1920.

VOLUME XXVIII — LETNIK XXVIII

ČUDNO RAZMERJE MED NEMČIJO IN ZAVEZNIKI

EDEN NAJBOLJŠIH AMERIŠKIH VOJASKIH KRITIKOV, FR. H. SIMONDS, JE NA DRISTIČEN NAČIN OSVETLIL RAZMERJE, KI JE ZAVLADALO PO KONFERENCI V SPA MED NEMČIJO IN ZAVEZNIŠKIMI DRŽAVAMI. — KAKO JE S POLJSKO?

Konferenca v Spa se je vršila ob drugi obletnici odločilnega nemškega poraza v drugi bitki ob Marne in ta bitka je predstavljala prvi korak k končnemu in odločilnemu porazu v novembru leta 1918.

se je morala udati vsled tega tudi Nemčija. Na konferenci v Spa smo videli, da je nemška strategija, kot smo jo videli na zapadni fronti, še v polnem cvetju. Vse, kar se bo zgodilo v naslednjih par letih, bo prilagodeno taktikam, ki so se izkazale tako uspešne v Spa. Medtem pa bo trgovina ona, ki bo prevzela mesto diplomacije in vojne strategije. Nastop Stinnesa, velikega nemškega premogarskega magnata, je v tem oziru vrlo značilen. On je mož, ki bo brez dvoma do skrajnosti izkoristil ekonomsko orožje in bo brez dvoma napel vse sile, da razširi in poglubi trgovinske odnose med Nemčijo in Anglijo in da ustanovi na novo nekdanji sija Nemčije.

Z ozirom na Nemce je najbolj važno, da se je posrečilo Nemcem dobiti na konferenci v Spa modifikacije mirovne pogodbe kot je bila sklenjena v Versailles. Posrečilo se jim je dobiti zavlečenje datuma, ko morajo razorožiti svojo armado, čeprav je na prvi pogled jasno, da nimajo niti najmanjšega namena v resnici storiti to. Dosegli so tudi dovoljenje, da smejo skrečiti množno premoaga, katerega morajo dobavljati in vsled tega je jasno, da je pomenjaj konferenca v Spa zmago za Nemčijo in to prav posebno radi dejstva, da so smeli nemški delegati na konferenci nastopiti kot polnovredni člani ter se prosto razgovarjati z zastopniki zaveznikov.

Pogodba, sklenjena v Versailles, bo v takem slučaju polagoma razpadla in izginila. Nemčija bo sicer morala plačati nekaj, a to, kar bo plačala, bo neznatno v primeru z minimom kot so ga določili v Versailles. Ne le v zadevi premoaga, temveč tudi v drugih zadevah homo opazili skrčenja in konferenca v Spa nam nudi klastičen vzgled za to, kar se bo dogodilo v doglednem času. V splošnem se lahko dvomi o tem, če bi Anglija zopet dovolila napad Nemčije na Francijo in Belgijo, brez intervencije. Ker je bil sklenjen dogovor med Francijo in Belgijo za slučaj nemškega napada in ker je bilo določeno število čet, katere najbi se uporabilo v vsakem slučaju, je jasno, da bi vsak napad na Francijo od strani Nemčije involviral tudi Belgijo.

V polni meri so se poslužili prilike, ki se jim je nudila. Neci so seveda prišli na konferenco v Spa do spoznanja, da obstaja točka, preko katere ne morejo iti. In našli pa so tudi, da je odpora proti zahtevam zaveznikov zelo dobičkonosen. Kdorkoli pozna nemški značaj, mora pričakovati, da bo ta odpora postajala od dne do dne močnejši in da si bodo Nemci na vse načine prizadevali oiganiti zavezničke.

Moderno vojevanje bi namreč pomenjalo nepojmljive grozote za Anglijo, če bi se nahajala francoska pristanišča ob Kanalu v rokah Nemcev. Vsled tega je jasno, da ne more Nemčija, vsaj v doglednem času, iskati osvete pri zapadnih evropskih narodih. Položaj na evropskem iztoku pa je povsem drugačen. Francozi so si želeli močne Poljske, ki naj bi služila kot branik ob iztočno-severni nemški meji. Upali sta, da bosta Francija in Poljska kot zaveznički dosti močni, da preprečita vsek nemški udarec proti iztoku ali zapadu. Konferenca v Parizu pa je žrvovala Poljsko v upanju, da potolaži sovražnika. Lloyd George je prav posebno nasprotoval poljskim aspiracijam in posledica je bila takozvani koridor in določanje plebiscita ali ljudskega glasovanja za okraje, kjer je pretežna večina prebivalstva poljska.

Vsem pa je bilo jasno na prvi pogled, da Anglija ni v stanu odposlati dosti čet v Nemčijo v slučaju, da bi Nemci ne hoteli sprejeti zaveznikiških zahtev, tikajočih se dobave premoaga. Irski, Indija, Egipt in Turčija so rak-rane na narodnem telesu Anglije in kontroliranje teh zahtev zase celo obročeno silo Anglije.

Vsled te nesrečne politike se je ustvarilo povsem nemogoče meje, ki ne bodo imele končno za posledico nič drugega kot nadaljnje nemške aspiracije. da se vnovič razdeli Poljsko. Poraz Poljakov v vojni z boljševiki pa je dovedel do še bolj opasnega in kritičnega položaja na iztoku. Poljaki so skušali dobiti meje, kot so obstajale pred prvo razdelitvijo Poljske, ki se je završila leta 1772.

Čudna stvar pa je, da nasprotujejo Anglozi v istem času lastnorodni francoski vojaški akciji, čeprav nisi drugi strani pripravljene uporabljati svoje lastne čete pri takem podjetju. To je bil tudi temelj, na katerem je slone la cela nemška politika. Iz gotovih razlogov je bil Lloyd George proti temu, da se poslužijo vojaške akcije. Hotel je dovesti do kompromisa s svojimi francoskimi tovariši ter to tudi storil. Ko pa je izprevidel, da ne bo Francija sprejemala od njega nikakih nadaljnjih povelj, se je umaknil s svojega neisprosnege stališča in končno storil potem, ko bili poraženi pri

Vsled te nesrečne politike se je ustvarilo povsem nemogoče meje, ki ne bodo imele končno za posledico nič drugega kot nadaljnje nemške aspiracije. da se vnovič razdeli Poljsko. Poraz Poljakov v vojni z boljševiki pa je dovedel do še bolj opasnega in kritičnega položaja na iztoku. Poljaki so skušali dobiti meje, kot so obstajale pred prvo razdelitvijo Poljske, ki se je završila leta 1772. Zapadni narodi, kojih zastopniki so bili zbrani v Parizu, pa so nasprotovali tem poljskim aspiracijam ter določili meje v razmerju, ki ni ugalajo poljskim aspiracijam. Vse to je pomenjalo, da niso zaveznički soglašali s poljskimi aspiracijami in da tudi niso bili Amerikanci ali Angleži za to, da bi predstavljala močna Poljska jez proti boljševičnemu napvalu. V položaju, v katerem so se nahajali Poljaki približno tako kot so neisprosnege stališča in končno storil potem, ko bili poraženi pri

Slika nam kaže japonskega cesarja, ki je zadnji čas obolel na sladkorni bolezn.

ETBIN KRISTAN NA POTI V DOMOVINO

Včeraj je odpotoval iz New Yorka vodja Jugoslovanskega Republičanskega Zdrženja.

S parnikom 'President Wilson' se je podal v domovino Etbin Kristan, ki ima največ zaslug za vstanovitev in delovanje Jugoslovanskega Republičanskega Zdrženja. Kljub temu, da se ne strinjamo s sedanjim poslovanjem te velike narodne organizacije, smo Mr. Kristana pristrčno sprejeli in se toplo poslovili od njega. Posebno prejšnjega večera se bomo z veseljem spominjali, ko je v krogu svojih prijateljev in znancev povedal toliko lepega ter zadal več značilnih obljub, o katerih smo prepričani, da jih bo izpolnil, ker se je še vedno izkazal kot moža.

Upamo, da ga bomo kmalo zopet videli v svoji sredi ter čuli iz njegovih ust prvo avtentično in nepristransko poročilo o razmerah v domovini. Z istim parnikom se je podala v domovino tudi slovenska umetnica Avgusta Danilova ter več evrolvelandskih rojakov, ki so se pred odhodom oglasili v našem uredništvu.

NEMŠKI PREMAGARJI ZAHTEVAJO BOLJŠO HRANO.

Berlin Nemčija, 26. julija. — Na Vestfalskem se je vršilo splošno zborovanje majnarjev ki so zaposleni v ruhrskem okraju. Izjavili so da so pripravljene več produkcijo, če jim da vlada boljše hranilo. Ako povspešijo produkcijo, bodo lahko ugodili vsem zaveznikiškim zahtevam.

Villa Franca, ko je Napoleon III. zapustil Italijane. Sedaj so končno prišli zaveznički ter zahtevali, da določijo Poljska meje, ki jih je zamislila mirovna konferenca v Parizu. Te meje naj bi bile ustanovljene na temelju londonskega dogovora, ki je določal, da mora imeti Poljska 20,000,000 mesto 30,000,000 prebivalstva. To bi pomenjalo, da bi bila Poljska brez vsake meje, katero bi lahko branila in da bi ne imela nemško-ruska zveza nobenega drugega namena kot dovesti da nadaljnje razdelitve Poljske.

JUGOSLOVANI SO ODŠLI IZ RADGONE

Italjanska posadka je zapustila Inomost. — Konec bojkota proti Madžarski pričakujejo v kratkem.

Dunaj, Avstrija, 27. julija. — Jugoslovanske čete so odšle v ponedeljek iz Radgone na Štajerskem. Tako, ko so zapustile mesto, so prikoralaki avstrijski žandarji ter zasedli urade. Prebivalstvo je žandarje navdušeno pozdravilo. Italjanske čete so zapustile Inomost na Tirolskem. Radgona je bila dodeljena Avstriji, toda Jugoslovani niso hoteli izprazniti mesta, kljub temu, da jih je silila zavezniska komisija. Po dolgem obotavljanju so se pa vseeno vклонili zaveznikiškim volji ter odšli. Bojkot proti Madžarski bo v kratkem končan.

DENARNE POŠILJATVE V ISTRO, NA GORIŠKO IN NOTRANJSKO.

Izvršujemo denarna izplačila popolnoma zanesljivo in sedanjim razmeram primerno tudi hitro po celi Istri, na Goriškem in tudi na Notranjskem, po ozemlju, ki je zasedeno po italjanski armadi. Včeraj smo računali za pošiljate italskih lir po sledečih cenah:

50 lir	....	\$ 3.70
100 lir	....	\$ 6.50
300 lir	....	\$ 19.50
500 lir	....	\$ 31.25
1,000 lir	....	\$ 62.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Postal Money Order, ali pa New York Bank Draft. Tvrška Frank Sakser, 23 Cortlandt St., New York N. Y.

RDEČA ARMADA NA POLJSKI ZEMLJI

Velika železniška središča so ogrožena vsled hitrega napredovanja boljševikiških armad.

London, Anglija, 27. julija. — Poročila, ki so prišla iz Varšave, izjavljajo, da je opaziti precej aktivnosti na celi fronti, posebno proti severni strani. Severno od Grodna je rdeča kavalerija prekoručila Njemen ter udrla v poljsko ozemlje. V okolici Grodna se še vedno vrše ostri boji. Poljaki so bili očitno potisnjeni nazaj proti jugu, ob levem bregu Njemena. Boljševikiški pohod, kojega namer je izestiti poljsko Litvinsko in ki je bil že uspešen toliko, da je bilo zavzeto Grodno, stoji sedaj približno 240 kilometrov severozapadno od Varšave. Boljševiki se nahajajo sedaj o ob pozicijah demarkacijske črte, katero je določil svet zaveznikiških poslaničkov za Poljsko.

Sovjetska vlada je koncentrirala več kot 100,000 mož za pohod proti Poljski, potem ko se je izjavila spomladna ofenziva ter so pričeli Poljaki in Ukrajinci zmoglaslavno prodirati proti Kijevu. Boljševiki so stavili le malo divizij v močvirja ob Pripetu. Poljaki pa so bili prisiljeni umakniti se v centrum, ker se je desno krilo že preje umaknilo.

Na fronti, kot obstaja danes, ogrožajo boljševiki železniška središča Bjelostok, ki leži med Grodnom in Varšavo ter nadalje Brest-Litovsk, Kovel in Lvov. Mirovna konferenca med Rusi in Poljaki se bo pričela v Baranovičih, ki leže 85 milj južnozapadno od Minska in sicer dne 30. julija. Premirje se bo pričelo istega dne, kot je izvedel zastopnik Ass. Press.

Takozvana Lloyd George-va mejna črta teče skoro v ravni črti severno in južno od Grodna, mimo Brest-Litovska do gališke meje. Ta mejna črta leži približno 115 milj iztočno od Varšave ob najbližji točki. Brezlično brzajavno sporočilo iz Moskve prosi poljsko mirovno delegacijo, naj prekorači mejno črto ob Baranovič-Brest-Litovsk cesti, kjer bo sprejeta od Rusov. Poročilo pa ne ugotavlja natančno prostora, kjer se bo vršil sestanek.

Nikakih posameznosti se ni izvedelo tukaj glede načrtov poljskega in ruskega generalnega štaba, čeprav se smatra za vrjetno, da bo prišlo do manjših bojev še predno bo sklenjeno premirje. V dobro informiranih krogih izjavljajo, da bo prišel Lenin sam na konferenco v London, če bo mogoče izvesti načrte kot obstajajo sedaj.

Paris, Francija, 27. julija. — Tukaj se splošno izjavlja, da se je sovjetska ruska vlada polastila prilike, ki se ji je nudila vspričo zahtev, katere so stavili zaveznički ter se poslužila slednjih kot preteveze, da izsili od zaveznikov priznanje ruske sovjetske vlade. V pariških političnih krogih so mnenja, da je bila poteza kaj premeteno zasnovana in da je stavila zavezničke, posebno pa Francijo, v kaj mučen in delikaten položaj.

Brzi parnik "Pesaro" (prejšnji parnik Hamburg-Ameriške proge "Moltke") odpluje v Genova 1. septembra. Vožnja za 3. razred stane \$ 98.50 Vožnja za 2. razred stane \$ 177.00 Isteviš vojni davek, ta cena je veljavna dovek do Trsta. Kdor želi s tem brzim parnikom potovati, naj nam takoj piše za pojasnila. Tvrška Frank Sakser

PREMAGARSKI POL OŽAJ V ILLINOISU

FARRINGTON JE IZJAVIL, DA BI SE DELODAJALCI IN DELAVCI V ILLINOISU ŽE DAVNO DOGOVORILI, ČE BI NE BILO LEWISA. — POLOŽAJ V PREMAGARSKIH POLJIH NEIZPREMENJEN. — PROŠNJA PREDSEDNIKA STEWARTA.

Springfield, Ill., 27. julija. — Predsednik Farrington Illinois Miners Union je izdal danes ugotovilo, v katerem se glasi, da bi prišli delodajalci in delavei v premogarskih okrajih Illinoisu v teku parur dogovora, namreč zadovoljivega dogovora, če bi ne bilo vmešavanja Lewisa.

Ugotovilo Lewisa, da bo poklical na stavko tudi premogarje drugih okrajev v slučaju, da bi dali delodajalci v Illinoisu koncesije premogarjem. — je rekel Farrington, — ne more imeti nobenega drugega učinka kot tega, da se bodo združili vsi prizadeti interesi z vlado vred ter preprečili udejstvovanje katerihkoli koncesij od strani delodajalcev.

Nobena potreba ne bo obstajala za Mr. Lewisa, da skliče generalno stavko kot je zapretil, kajti delodajalci v centralnem kompetitivnem polju ne bodo dali brez dvoma iste koncesije, katere so dali delodajalci v Illinoisu. Na ta način se bo preprečilo potrebo stavke ter zagotovilo deželi stalno dobavo premoaga preko cele zime.

Mogoče je dovoliti vsako povišanje plač, da ne bi se pri tem zvišalo tudi ceno premoaga. Edina stvar, ki je potrebna, je ta, da se cmogoče delodajalcem in premogarjem v Illinoisu priti skupaj ter se dogovoriti.

Položaj v premogarskih poljih Illinoisu se ni danes prav nič izpremenil. Farrington je izjavil, da je več neodvisnih druž pristalo na zahteve ter dovolilo povišanje plače za dva dolarja na dan.

Indianapolis, Indiana, 27. julija. — Predsednik Lewis ima v rokah prošnjo predsednika Stewarta okraja št. 11, da se skliče konferenco med premogarji in delodajalci, ki naj bi uredila vprašanja, tikajoča se povišanja plače premogarjev ter izoliranja delavskih pogovjev.

Prvo potočilo, ki je prišlo na glavni stan unije in v katerem se je poročalo o razkolu v vrstah stavkarjev, je došlo iz O'Fallon, Ill. Lewis je izjavil, da so sklenili premogarji te krajevne organizacije takoj vrniti na delo.

TURŠKI NACIONALISTI VSTRAJAJO

Turški nacionalisti so izjavili, da obdo vstrajali do konca. — Boljševiki in mohamedanski svet.

Angora, Mala Azija, 27. julija. — Turški nacionalistični kongres je sprejel večeraj tukaj resolucijo, s katero se obsoja mirovne pogoje, katere je sprejela vlada v Carigradu in v kateri se izjavlja, da bodo nacionalisti nasprotovali tem mirovnim pogojem z vojaško silo do bridkega konca. Opazovalci, ki so dospeli semkaj iz Kavkaza, izjavljajo, da več baje boljševiki deset tisoč mož v Baku in da hočejo s temi možmi vdreti v Perzijo. Ta sila vključuje številne perzijske delavce, kojih glavna naloga je širiti boljševiško propagando, čeprav so bili deležni tudi vojaškega vezbanja.

Ti opazovalci so izjavili, da je namen ruskih boljševikov najprej pregaziti Perzijo in nato Indijo ter postaviti celi mohamedanski svet na noge proti mirovni pogodbi, katero so vsilili zaveznički Turčiji.

Atene, Grška, 27. julija. — Drinopolje je padlo danes popoldne v roke grških sil. V ugotovilo se

glasi, da namerava priti kralj Aleksander v ponedeljek v Drinopolje.

Grki so se tudi izkrcali v Media ob Črnem morju ter zasedli kraj Viza, ki leži nekako dvajset milj v notranjosti dežele.

Nacionalistične čete polkovnika Džafar Tajarja se umikajo na celi črti v smeri proti Kirkiliseh.

Grške čete, ki so bile koncentrirane krog Rodosta, so zasedle Lule-Burgas, ki leži 36 milj južno-iztočno od Drinopolja.

London, Anglija, 27. julija. — Turški delegati ne bodo danes podpisali mirovne pogodbe in sicer radi tega ne, ker jim ni bilo mogoče pravočasno dospeti v Pariz. V poročilu, ki je došlo iz Carigrada na londonski zunanji urad, se glasi, da je bilo delegatom nemogoče priti na lice mesta, čeprav bo jutri potekel rok za podpisavanje pogodbe.

Carigrad, Turčija, 27. julija. — Ko so dospeli grške čete v Drinopolje, so vjele turškega polkovnika Jafar Tayara in ves njegov štab. Odpor turških nacionalistov v Traciji je zlomljen.

Grki so vjele turškega voditelja.

Premislite dobro, komu bo ste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listko.

Bedaj živimo v času negotovosti in slabobe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor goba po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane spreke starim izkušnim in premožnim tvrdkam; kako bo pa malim neizkušnim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljate so zadnji čas po novi svezni in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včeraj smo računali za pošiljate jugoslovanskih kron po sledečih cenah:

300 kron	.....	\$ 5.10	1000 kron	.....	\$ 16.80
400 kron	.....	\$ 6.80	5000 kron	.....	\$ 83.00
500 kron	.....	\$ 8.50	10000 kron	.....	\$ 165.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dosepe v roke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa New York Bank Draft. Tvrška Frank Sakser, 23 Cortlandt St., New York, N. Y., ustanovljeno leto 1892.

Save the Easy Way BUY W.S.S.

“GLAS NARODA”

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation)

FRANK SAKSER, President

LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

“Glas Naroda” izhaja vsak dan izvenim nedeljem in praznikom.

Za celo leto velja list za Ameriko	Za New York za celo leto	\$7.00
In Canada	za pol leta	\$4.00
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za šest let	za pol leta	\$4.00

GLAS NARODA

(Voice of the People)

Issued every day except Sundays and Holidays

Subscription yearly \$5.00

Advertisement an agreement

Doplat brez podpla in osebnosti ne preobčujajo. Denar naj se blagoviti poljiti po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prošnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovniko.

GLAS NARODA

82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.

Telephone: Cortlandt 2878

Vojaški polom Poljske.

Poljska stoji pred nadaljno krizo v svoji dolgi in dramatični karijeri.

Nova republika, koje meje je provizorično določila mirovna konferenca in ki naj bi predstavljala mogoče jez med Rusijo in Nemčijo, je ogrožena od sovjetske Rusije. Tudi Rumunska je ogrožena in o Nemčiji poročajo, da se ozira s stabo prikritim veseljem na razvoj zaved in da se veseli poloma Poljske.

Priznana avtoriteta na polju mednarodnih problemov, polkovnik House, je izjavil v nekem ugotovitvi na prihadelphijski “Public Ledger”, da bo v slučaju, da bo Poljska podlegla ruski invaziji, Nemčija prva sledila Poljski in sicer v glavnem raditega, ker bo Nemčija hotela slediti. Mogoče bo opaziti pasiven odpor, a večina Nemcev bo z veseljem pozdravila svoje ruske osvoboditelje.

Sedaj, ko je bila Poljska poražena v svoji vojni proti Rusiji, dajejo naši listi izraz resnim strahom glede bodočnosti. Newyorška “Tribune” izjavlja, da je treba sedaj na velikodušen način pomagati Poljski, kajti polom Poljske bi imel za posledico razveljavljenje versailleske pogodbe ter bi kronal celo serijo napak, vsled katerih ni bilo mogoče izvesti to pogodbo in radi katerih je bil pahnen svet v celo vrsto novih vojn.

Chattanooga News pa je povsem drugačnega mnenja. Ta list piše:

— Poljska se je neprestano borila izza sklenitve premirja ter skušala zavejati in anektirati velik del Rusije. Medtem pa je bežala ter prošila svet, naj jo preživlja. Poljska naj bi prišla do zavesti, da nima ostali svet toliko hrane na razpolago, da bi jo delil onim, ki se rajše pretepajo kot pa delajo.

American Relief organizacija še vedno vzdržuje svoja skladišča na Poljskem ter prehranja vsaki dan več kot milijon ljudi. Če pa je treba odstraniti stradanje in pomanjkanje na Poljskem, morajo nuditi v prvi vrsti Združene države praktično pomoč, — kot pravi ameriški poslanik na Poljskem, Istega mnenja je tudi Herbert Hoover.

Razven teh dveh predlogov nima časopisje dežele nobenega konkretnega predloga, kako bi se moglo pomagati Poljski. V splošnem pa prevladuje naziranje, da potrebuje Poljska miru. Newyorški Globe je mnenja, da bi bilo zelo lahko uveljaviti miroljubno uravnavo. V tem oziru pravi:

— Rusija ni bila nikdar lačna zemlja in naj so bile napake njene prejšnje vladajoče dinastije še tako velike. Rešitev v soglasju s principijem samodoločbe je mogoča in rešitev je tudi mogoča, če se stavi na mesto sile pamet.

Tako politični kot vojaški položaj v iztočni Evropi zahteva mir, — je mnenja Springfield Republican ki pravi v nadaljnjem:

— Skoro nemogoče si je misliti, kaj bi se zgodilo, če bi ruska revolucija, ki je bila dosedaj omejena na rusko ozemlje, pričela vsled poljske agresije korakati proti zapadu kot je korakala francoska revolucija v osemnajstem stoletju.

— Na drugi strani če bo mogoče takoj uveljaviti mir, pa je izgled mogoče bolj upalno kot je bil kedaj prej. Poljska je bila zadnji strel, ki je bil izproučen. Sedaj je pričel celo Pariz uvidevati, da se vojno proti sovjatom lahko enkrat za vselej opusti.

Boljševiki pravijo, da se Angleži na eni strani pogajajo z njimi glede mira, dočim ščuvajo na drugi strani Francoze proti Rusiji ter dobavljajo Poljski orožje. — Nam se le čudno zdi, da se boljševiki takemu sploh čudijo.

Kot znano, so dobili Francozi mandat nad Sirijo. Še danes ni znano, na temelju kakšne pravice je bil podeljen ta mandat. Sireev seveda niso vprašali za svet in sedaj prodira 80 francoskih bataljонов proti Damasku in Francozi zahtevajo, da postane francoski jezik oficijelni jezik v deželi in da sme imeti veljavo le francoski denar. Francozi so se borili za oproščanje sveta od militarizma in imperijalizma, a se poslužujejo sedaj istega postopanja, ki je spravilo Nemčijo na beraško palico. Tudi za Angleže in Francoze bo še prišel dan obračuna. O Italiji sploh ne govorimo, ker je premalenkostna.

V Frankfurtu ob Main je državno pravdnistvo v stanovanju nekoga sušnarja zaplenilo sedem tisoč brošur v vrednosti 30,000 mark. Te brošure so nosile naslov: — Iz Mošvirja Bertina. — In: Frieda, petkratna devica. — To je moralo biti elegantno čtivo!

Veliko slabosti in zadreg sveta je spravil med nas oni nesrečnej, ki je izumil mesta.

Mesto New York je dovolilo \$80,000 za boj proti kugam, katere bi se lahko zaneslo iz Evrope.

Nikjer drugod v Ameriki ni bilo opaziti tako različne indijanske jezike kot v Californiji. Ti jeziki pa hitro izginjajo. V nekaterih slučajih je le pet ali šest ljudi, ki so v stanu govoriti ta ali oni jezik in ko umro ti, izgine tudi jezik.

Če bi bil Bryan tako pripravljen boriti se proti avtokraciji kot je pripravljen boriti se proti John Barleycornu, bi bil še vedno lahko v kabinetu Wilsona.

V Italiji so sklenili zapleniti ves denar profitirjev. Tukaj v naši deželi pa so sklenili profitirji zapleniti ves naš denar.

Neki Anglež je rekel, da govore Amerikanci boljše angleščino kot pa Angleži. To je res. Angleži se ne morejo nikakor izbežiti svojega tujega naglasanja.

Dopisi

Berwick, Pa.

Z delom se ne moremo nič pohvaliti tukaj, ker se bolj slabodela. Eni komaj delajo po 2 do 3 dni v tednu. Tukaj je samo ena delavnica (shop), ali je pa tudi drugo delo, namreč je en lumber yard (žaga) in tudi 4 ali 5 pretilnic (silk mills), kjer je pa bolj za ženske. Plača je tudi različna. Naprimer laborer ima 4 do 5 dolarjev na 9 ur.

Moram pa tudi povedati, da je bil štrajh tukaj zadnje jesen, ker so se potegovali za unijo. Kompanija ni hotela nič slišati o tem. Tako se je vlekle kake 4 ali 5 tednov. Potem so pa začeli enkrat eden, drugkrat drugi, tako da jih je bilo že lepo številno notri. Potem je pa kompanija izjavila, da morajo do tega in tega dne vsi delati, drugače ne dobe dela več. Nekaj jih res ni šlo nazaj, pa res niso potem dela dobili.

Sedaj se je delalo 8 ur že 2 leti, od 15. julija je pa kompanija podajšala za eno uro, namreč 9 ur in ravno za isto plačo kot prej na 8 ur.

O družtvih ne morem poročati, ker ni slovenskih družtev tukaj, pač pa ameriških je dosti. Slovenskega ne morem vstanoviti, ker nas je premalo, namreč samo 2 družini.

Sedaj je pa tudi moja dolžnost sporočiti, da je prišla v Berwick na obisk Mrs. Mary Meglič iz Barbertona, Ohio. Z veseljem smo jo sprejeli. Mrs. Mary Meglič je bila pred 13. leti tukaj v Berwick v službi pri Mr. John Galle. Tukaj se ji je tako dopadlo, da bi bila rada kaj tukaj ostala, ker pa ima družino tam, ni bilo drugače, kot nazaj domu se povrniti. Ker je ona prišla tako daleč obiskat svoje znance, je bila tudi naša dolžnost, jo kam peljati. Tako smo se odpravile in se podale na obisk v Wilkesbarre in Miners Mills. Moram reči, da smo bile povsod dobro postrežene. Zahvalimo se Mr. in Mrs. Stražar za tako dobro postrežbo in prijaznost, ravno tako tudi Mr. in Mrs. Roglič in Mr. in Mrs. Zagore. Vsem skupaj še enkrat lepa hvala! Ko pridete tukaj sem, vam bomo že vrnilo kar bo mogoče. Mrs. Mary Tkalec naj nam pa oprosti, ker je nisimo mogle še v nedeljo obiskati. Želimo ji najboljšega zdravja ter upamo, da se je že povrnila iz bolnišnice med svoje domače.

Pozdravljam vse rojake in rojakinje po Ameriki, posebno pa Gorenjke.

M. P.

Barberton, Ohio.

V javnosti izgleda naša naselbina kot bi bila mrtva. Dopisniki ne opazijo ali jim pa čas ne dopušča videti notranjega življenja naše naselbine. Radi tega je le pičlo poročevanje od tukaj. Kljub temu pa Barberton le živi in raste, da bo svojevčasno enak drugim slovenskim naselbinam v Ameriki v družabnem, duševnem in političnem oziru. Saj pravijo, da tiha voda je vedno bolj občutnejša nego deroča.

Ravno sedaj se vršijo velike priprave za bodoči koncert, kojega priredi mladeniška godba dne 8. avgusta ob priliki svojega prvega javnega nastopa. Koncert se vrši na prostem, v slučaju slabega vremena se pa vrši v dvorani samostojnega društva “Domovina”. Če okrog trideset mladeničev v starosti od 8 do 14 let igra na pihala, je gotovo nekaj, s čimer se ne more ponasati nobena slovenska naselbina v Ameriki. Kot se čuje, mladeniči že precej dobro igrajo kljub kratkemu učenju petih mesecev. Že sedaj je veliko zanimanja za ta koncert ali prvi nastop. Vsled tega je pričakovati, da bo ta dan zgodovinski dan barbertonske naselbine.

Iz gotovih krogov mi je znano, da nas ta dan posetijo tudi rojaki iz znane napredne naselbine Loraina. Tudi mi je znano, da kadar gredo Lorainci na izlet, tedaj jih vedno spremlja njihova slavna slovenska “Victor” godba, koje vočletni in požrtvovalni vodja je g. M. F. Tomažin. Program k sodelovanju zgoraj omenjenega koncerta, kojega je g. Tomažin že poslal, je tako bogat in zanimiv, da kdor ljubi glasbo, naj ne zamudi čuti enkrat slovensko Victor godbo iz Loraina. Lorainčanom kliče mo: na veselo svidenje! Koncerta se vdeležijo tudi tukajšnja slovenska godba in baje tudi slovaška godba, tako da bo čez šestdeset igralcev, česar se nisimo Slovenci imeli. Poleg tega pa bodo razni govori, mladeniške nagradne dirke, licitacije itd. Ker se tega koncerta vdeležijo zavredni Slovenci iz Loraina (o, ko bi smel vabiti pevski zbor “Samo” iz Clevelanda!), tedaj menda ne bo osebe v Barbertonu, ki bi ne bila uavzoča. Opozarjamo rojake že sedaj, da pazijo na velezanimiv program, ki bo pravočasno priobčen v tem listu. Na svidenje!

A. A. M.

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio.

V nedeljo 25. julija popoldno so odrinili v stari kraj naši poznani Slovenci. Med njimi sta tudi Mr. Josip Birk in njegova soproga Mrs. Zofka Birk, katere sta tekoma večletnega delovanja na društvenem in naprednem izobraževanju ter medsebojnem podporanju zadobila dobro in prijazno prijateljstvo med clevelandskimi in okoliščinskimi Slovenci. Po petih par mesecev se nameravata vrniti. Z istim parnikom odidejo tudi Slovenci: Mr. Kmet, Mr. Svet, Mr. Krakar in Mr. Pire. Josip Zorina iz 5207 Clark St. je bil že vdrgel pred sodnikom radi kršenja prohibistične postave. Zadnjikrat je prodal žganje nekemu policajcu. Sodnik Beebe ga je kaznoval z globo 200 dolarjev in ostale stroške.

V Lakeside bolnišnici leži desetletni Filip Petrič iz 1922 Lakeside St., katerega je povozil avto.

Milwaukee, Wis.

Dne 15. julija je umrla 39letna Mrs. Alojzija Koren iz 299 Clinton St. Podlegla je operaciji na stlepiču v Hanover bolnišnici. Rodom je bila iz Savinjske doline. Pogreb se je vršil 19. julija popoldne od pogrebnikov Francič & Gronwald na Holy Cross pokopališču. Pokojnica je bila članica društva Napredna Slovenka in Venera, katerih članice so jo spremlile korporativno. Zapuščica žalujočega soproga, eno hčerko in tri sinove. Naj v miru počiva!

V ponedeljek 19. julija popoldne je v Mount Sinai bolnišnici umrla Mrs. Sophie Mantel, soproga znanega rojaka Adolpha Mantel. Bila je štirikrat operirana in četrti operaciji je podlegla. Pokojnica je bila stara 29 let in rodom Amerikanka. Pač tešak ude-

ree za soproga s štirimi otroci, katerih najstarejši je komaj 8 let star, najmlajši pa 22 mesecev. Pogreb se je vršil 22. julija. Rojaku naše sožalje.

Narodila se je hčerka starišem Mike Dubeč. Istotako so dobili hčerko pri družini Louis Francisković, 2024 Sycamore St. Družina Daniel Mediča na 194 Greenfield Ave. se je pomnožila za enega fantka.

Poročno dovoljenje je vzel Andrej Rutar, star 35 let, 289 Mineral St., z Josipino Gaberšček, staro 23 let, živčo istotam.

Radi samokolnice (kolore) sta se sprla delavca Peter Tom, star 25 let, in Mike Nigič, star 32 let. Kot posledice spora so, da leži Tom v bolnišnici sv. Trojice (Trinity) ter trpi na ranah, ki mu jih je zadal Nigič z nožem na glavi in po prsih. Zdravniki so izjavili, da bo najbrže umrl. Nigič pa sedaj premišljuje svojo vročekrvnost v ječi na West Allisu, kjer bo moral čakati izid stanja Toma. Nigič živi na 498 — 55. Avenue.

Okrajni sodnik Karel (Čeh) je moral plačati na sodišču v Shorewoodu \$25.00 kazni radi prehitre vožnje. Ko ga je policaj vstavil, se mu je Karel predstavil kot okrajni sodnik. To pa ni popolnoma nič ustrašilo hrabrega varuha postave, ampak mu je povedal, da med sodnikom in navadnim avtomobilistom ni nikake razlike in da se mora drugi dan zgledati v shorewoodskem sodišču. Sodnik Shorewooda je potem, ko je bila obsodba izročena, naznanil Karlu telefoničnim potom kazni, katero je Karel koj odposlal.

Port Washington, Wis.

Rojaka John Fedran in Anton Dobrovnik sta se peljala na motornem kolesu iz Graftona, Wis.

Peter Zgaga

Oprostilno pismo.

Gospodična učiteljica!
— Moja hči ni mogla proti danes v šolo, ker je morala iti z bolnim nosom svoje sestre k zdravniku.

— Moj Bog, ta naš baron, to je čuden človek. Trčič posestev, pet gozdov je pognal po grlu, zadavil se je pa ob mali ribji kosti.

“Igra je končana” — je rekla policija ter aretirala dvajset kvartopircev.

Ljudje se vračajo v domovino. Vsak teden odpotuje več sto Slovencev. Zakaj? Njihovo hrepenenje po domovini ni ničesar drugega kot sanje o lepi preteklosti in lepši bodočnosti.

Bog ve, če bo “rdeči mir” prinesel zarjo resničnega mira.

— Oh, ljubi moj, najlepša hvala za zapeljavnice. — Najbrže je veljala svojih sto dolarjev?

— Kaj svojih? — Mojih, mojih!

Na konferenci v Spa je rekel Foch:

— Boljševizem, to je švindol.

Čudno, čudno, da se državniki, ki so veliko pametnejši kot je Foch, tresejo pred tem švindolom.

V neki naselbini je bila velika slovenska slavnost, otvoritev Narodnega doma ali kaj.

In izbrali so govornika — najbolj kurnatega in pametnega iz svoje srede. Dolgo, dolgo se je pilil in pripravil na govor. Hotel je povedati nekaj posebnega, nekaj, česar ni še nikdo govoril pred njim.

Stopil je torej na oder ter pričel:

— Dragi prijatelji in prijateljice! — Jaz vas ne bom nazival z naslovom “dame in gospodje”, ker vas predobro poznam.

— Jaz verujem v prostost govora, tiska in zborovanja: jaz sem zato, da se vse politične jetnike izpusti na prosto. — Toda z Debssom se pa žal ne morem baviti.

To je rekel republikanski predsedniški kandidat Harding.

— Seveda, to je stara pesem.

V vse te “svobodščine” veruje celo Palmer, vendar jih poskušajo v praksi do zadnje korenine iztrebiti.

Novi madžarski ministrski predsednik grof Pavel Tekely je rekel v madžarski poslanski zbornici:

— Madžarska je pripravljena braniti Evropo pred boljševiškim navalom.

Seveda je Madžarska pripravljena. Tudi o dobro volji Tekelyja ni še nihče dvomil.

Zlodej je le to, ker manjka Madžarski poguma in moralnega orodja.

Tovariša Zakrajška bi prosil, naj pošilja bolj redno svoj list “Ave Maria”.

Čitanja o vojski sem že sit, humorističnih listov in knjig pa tudi ne dobim iz starega kraja.

Če bi se pogel enkrat dobera nesmejati, bi mi ne bilo treba trošiti vsak dan tiste solde za castor oil.

Torej prosim!

Če kupiš pri njem karto, ti zarašari najmanj stopetindvajset dolarjev.

Z nebeško kraljico je pa bolj čip.

Samo dva dolarja na leto...

Nasproti jima je privozil avtomobil. Rojak, ki je vodil motorno kolo, je nagnil preveč na stran, vsled česar sta se preobrnila v občestni jarek. Padee pa je bil tako hud, da sta nezavestna obležala. Zbudila sta se šele pri zdravniku, ki jima je krpal rane. Kdo ju je spravil do zdravnika, jima ni znano. Fedran je močno razrezan po obrazu, na rokah in na nogah ter obleko je imel vso raztrgano. Oba sta zadobila težke poškodbe, da ju skoro ni bilo za spoznati, ko so ju pripeljali domov. Oba sta na potu okrevanja.

13letni sinko družine Škrubi se je tako močno prehladil, da so zdravniki mnenja, da se ga hoče prijeti jetika. Upanje je pa še vseeno, da bo okreval, kar mu želimo.

Storklja se je oglašila pri družini Bemie, kjer je pustila za spomin četrtega novorojenčka, Matja.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena 1. 1898   Inkorporirana 1. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Člani Urada:
Predsednik: MICHAEL BOVANSKI, Box 178, 28 Diamond, Wash.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 104, Pear Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Box 178, Minn.
Skladnik: GEO. L. BROEICH, Box 178, Minn.
Blagajnik neplačanih smrti: LOUIS COSTELLO, Sault, O.

Vrhovni Sadržavci:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 98 E. Oak Street, N. S., Pittsburgh, Pa.

Nadsvetniki:
JOHN GOUDER, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VARGA, 5128 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Vse stvari tikaže so uradni svede kakor tudi denarne poljitate naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika poročnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in sploh vse zdravstvene sprave naj se pošiljajo na vrhovnega sdržavnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovancem na ostrem pristop. Jednota posluje po “National Fraternal Congress” listev. V blaginji ima okrog \$300,000. (tristošestdeset dolarjev). Bolniških podpor, obkrožen, in pomirnin je izplačala še na pol milijon dolarjev. Jednota daje okrog 8 tisoč rednih članov (ice) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih naselbinah. Tudi, kjer jih še ni, pripravljamo vstanovitve novih. Kdor želi postati član naj se oglasi pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za vstanovitev novih društev se pa obrnite na glavnega tajnika. Novo društvo se lahko vstanovi s 8 člani ali šestdeset.

kakor tudi dete sta zdrava.

V nedeljo zjutraj je soproga John Kartontisa hotela zakuriti v peči. Ker pa ni hotela prav goriti, je vzela posodo s petrolejem ter je istega nalila v peč. V peči je bilo nekaj žive žerjavice, ki se je takoj vnela ter se pri tem tudi vnel petrolej v posodi, kar je imelo za posledice, da je posoda eksplodirala. Nesrečna žena je bila takoj v plamenih ter je klicala na pomoč. Prihital je njen mož, ki je pa že ni mogel več rešiti. Nesrečnica je zadobila tako hude opekline, da je po preteku 36 ur umrla. Ko jo je mož hotel rešiti, je sam zadobil opekline po rokah, da bo za dalj časa popolnoma nezmožen za delo. Pokojnica je bila rodoljubna Poljakinja ter zapuščala tukaj razen žalujočega soproga hčerko in brata.

Lastniki stanovanj so zadnje čase najemino zopet podražili in to pot skoro za polovico. To je privedlo nekatere naših rojakov, da so si kupili lastne domove, kjer jim ne bo zamogel nihče dražiti najemnine. Tako je prav!

Ironton, Minn.
Starišem John in Agnes Andolsek je umrl 2letni sinko Edward.

Aurora, Minn.
Tukaj so se vršile volitve v šolski odbor. Naša rojaka Andrew Skubine in Lonis Čampa sta pri volitvah propadla. Izvoljeni so bili: E. T. Sandberg in G. Erickson za 3 leta, O. Helstrom pa za 1 leto.

POZDRAVI IZ NEW YORKA.
Pred odhodom v staro domovino pozdravljam vse Slovence širrom Amerike, posebno pa one v Chicagu, ki so naju spremlili na kolodvor: Rok Vimpolšek, John Jazbec, John Sajovšek, John Ivanšek in Joe Cerjak. Še enkrat vam kliče mo: Z Bogom in na veselo svidenje v Brežicah v Jugoslaviji! — Frank Petan, Tony Novak.

Pri povratku v staro domovino pozdravljam vse rojake in rojakinje po Ameriki, posebno pa one v Clevelandu, Ohio. Lepa hvala vsem, ki so me spremlili na kolodvor: Franku Stare in njegovi ženi Franciški, Andreju Stare, Žanu in Jožefu Čebul, Jožefu Harle, Jerneju Dolinar in Ženi Žust. Zdravi ostanite! — Janez Zupan. Moše pri Smledniku.

Predno se vkream na parnik “President Wilson”, pozdravim še enkrat svojega brata Štefana Križaj in družino, Viktorja Lenasi in družino, Lenarta Lenasi in otroke, Jožefa Santel in družino ter druge na Meadowlands, Pa., Johna Sirca in družino na Alexander, Pa., ter Matjoo Klemen in družino v Collinwoodu, O. Zahvalim se bratu Stefanu Križaju, Antonu Semec in Karlu Komov, ki so me spremlili v Pittsburgh na postajo; zahvalim se tudi onim za darove in za kapljico takratkega. Kliče mo: Na svidenje v stari domovini! — John

POZOR, DEKLETA, POZOR!
Tukaj smo štiri fantje za ženitev pripravljani in sposobni vsake vrste od 20 do 40 let in tudi vsake vrste farb. Dekleta imajo prednost od 18. do 50. leta. Samo munašnja mora znati dobro kuhati, ker mi ljubimo munašinj, potent pa dekle. Katera ima resno voljo za možitev, naj nam piše in priloži sliko, katero se na zahtevo vrne ali pa ne, za to se ne ve. Tajnost popolnoma garantirana. Tukaj so imena od nas in vsaka si lahko izbere, katerega hoče: Matvez Koprice, Josip Nedoh, Frank Plauinšek, Josip Tekavec. Naslov vseh: R. F. D. No. 1, Gulliver, Michigan.

ZAVAROVALNA DRUŽBA
ima izborna mesto za moža, ki govori angleško in slovensko. Vprašajte v 312 Wetherhold & Metzgar Bldg., 719 Hamilton Street, Allentown, Pa.

26. 27., - 29., — 1

Gorje premaganim!

Kdor hoče pisati o versailleski mirovni pogodbi se loti težke naloge, posebno če hoče biti kratak, da se članek sploh čita. Saj "ureja" pogodba (in v njenih analognih določbah pogodbe z ostalimi centralnimi državami) poleg čisto političnih problemov še toliko vprašanj mednarodnega prava, posega globoko v socialno-politične zakonodaje, v gospodarsko in trgovinsko politiko držav, ki so vodile vojno — to je celega sveta — in obsega predvsem v svojih finančnih in gospodarskih določbah tako globoko segajoče odredbe, da amoremno o premaganih državah: Nemčiji in osrednjih državah mirno trdit, da bodo, če se pogodba dosledno izvede, ohranile svojo samostojnost samo po imenu, dočim bodo v resnici podrejene diktatoru reparacijskega odhoda. Ta odbor se je ustanovil z namenom, da izterja odškodninske svote ter je določen da v bodočih letih vodi usodo Evrope, in sicer v mnogo merodajnejši in učinkovitejši obliki, nego platična "Liga narodov". S tem da mu morajo premagane osrednje države predložiti vsa pojasnila o svojih notranjih razmerah in izdati zakone, ki so potrebni v njegove svrhe dalje s tem, da more v službo vojne odškodnine pritegniti vse davčne sile premagancev, so dejansko podrejene njegovemu suverenstvu.

Morda bo za dosego kratkega pregleda najprimernejše, ako premostrimo pogodbo s tistih gledišč, s katerimi sta zmagoviti Anglija in Francija utemeljili svoje vjevanje in označili svoje vojne cilje, katerih uspeh naj bi bila ta pogodba, ki po njunem zatrdilu predstavlja nov korak do boljše svetovnega reda. Po tem ločimo tri skupine: ena obsega odredbe ki se tičejo likvidacije vojne, druga odredbo, ki naj bodo priprava za preprečenje bodočih vojn, tretja končne tiste, rekel bi altruistične določbe, ki se pečajo z usodo zaostalih narodov in kolonij, z izboljšanjem položaja delavskega stanu in z gospodarskimi svetovnimi problemi, ki so — to moramo imeti vedno pred očmi — najgloblji vzrok te vojne in katerih pogodba gotovo ni trajno rešila.

Med odredbe, ki obsegajo likvidacijo vojne, spadajo določbe o odgovornosti nemškega cesarja in posameznih individujev. Tu so načela osebnega kazenskega prava prvič prenesena v mednarodno pravo in se postavlja načelo, da se morajo narodi za njihove zločine ravno jako klicati na odgovornost kakor posamezne osebe. V kolikor prihajajo tu v poštev nemški cesar in razni častniki in uradni osrednjih držav, moramo iti hitro preko te točke. S temi ljudmi je zgodovina obračunala in pogoda jim daje morda v obeh njihovih lastnih narodov le nezaluzeno slavo. Veliko težnje je načelo, ki ga je Anglija postavila v vojni in se je sprejela v pogodbo: da morajo tudi zasebni državljani vsakega naroda s svojo lastnino jemati za škodo ki so jih vojske in vlade njihovih dežel, prizadele nasprotniku. Dostoj je v mednarodnem pravu veljalo načelo, da se vodi vojna proti sovražniku in njegovim armadam, da pa ostanejo pripadniki sovražne države v pogledu državljanstva prava z domaćimi državljani ravnatoko enakopravni, kakor pred vojno. Nasprotno načelo so prevzeli iz pomorsko-vojne prava, v katerem so vedno ostali v veljavi angleški "pravni nazori" in po katerem se zasebna lastnina ne zasleduje samo pod sovražno, ampak celo pod nevtralnno zastavo. Aliirane in asociirane velesile imajo po pogodbi pravico, da pridržijo in likvidirajo vsa imetja, prave in koristi, ki pripadajo nemškimi državljani in se nabajajo v mejah njihovih ozemelj in kolonij, ne izvzemši ozemelj, ki jih morajo Nemci po pogodbi odstopiti — bodisi da se na ta način zagotovi kompenzacija za škodo, ki so jo utrpeli lastni državljani ali pa odplačilo na račun celokupnega reparacijskega dolga.

Ta reparacijska svota še ni končno veljavno določena. Zaenkrat se je Nemčija obvezala, da bo plačala v treh obrokih: najprej 20 milijard mark, potem od 1921 do 1926 nadaljnih 40 milijard mark in — če bo reparacijska komisija smatrala za sposobno — kasneje še enkrat 40 milijard mark, in sicer v zlatu, kar bi odgovarjalo danes enajststo milijard papirnatih mark. Razentega se more ta svota kasneje še zvišati, dokler ne bodo reparacijski računi aliiranih dežela popolnoma poravnani. Vsota se mora od leta 1921 do 1926 obrestovati po 2 in pol odst., od 1926 po 5 odst., in po 1 odst. amortizirati. Že ta ogromna svota je zahtevala kompromis med stremljenji zmagovalcev. Francija, katere vlada je — v nasprotju z Anglijo — za pokrivanje vojnih stroškov tekoče davke le malo pomnožila in je svoje-mu ljudstvo vedno oetala, da bo moralo celo vojno plačati Nemčija, je zahtevala 600 milijard frankov.

Nemčija je pri versailleskih pogajanjih, v kolikor se je sploh smela oglašiti, predlagala neobrestljiv znesek 100 milijard zlatih mark, ki naj bi se razdelil na mnogo daljše dobe in ki bi bil vrha tega vezan na čisto druge gospodarske boje nego tiste, ki jih določa pogodba in ki bodo gospodarsko in finančno moč Nemčije indirektno ravnatoko tlačili, kakor odplačevanje odškodnine same.

Pod gledišče likvidacije vojne spadajo tudi izgnane Nemčije na ozemlju v Evropi, kakor tudi teritorialne izpremembe, ki so izšle iz načela samoodločbene pravice narodov in ki so posledica osvoboditve narodov izpod nemškega, avstrijskega in ogrskega pritiska prinisle tvorbe novih, neodvisnih narodnih držav v srednji Evropi. V zvezi s tem je internacionalizacija vodnih poti, železnice in luk, ki naj med drugim služijo tudi interesom takih držav, ki nimajo direktnega dohoda na mor sk obalo. Tudi takomenovano varstvo manjšin ima pač svoj izvor v pravici do samoodločbe.

KRVAVE DEMONSTRACIJE V GRADCU.

Radi visokih cen živil, ki so jih vzdrževali trgovci na graškem trgu, je prišlo do najenergičnejših protestnih demonstracij, ki so jih priredile ženske. Preteple so več trgovcev in branjev ter vse blago uničile. Obrnile so se tudi proti stražnikom, ki so hoteli varovati prodajalce. Demonstracije, kakih 2000 po številu, so hodile od trga do trga, da bi izsilile znižanje cen. Med demonstracijami je bilo 6 policijskih stražnikov ranjenih. Demonstrirajoče ženske, ki se jim je pridružilo še več sto moških, so na Jakominijevem trgu razdelele večino stojine, druge odprle in razdelele blago med seboj. Na Murškem trgu je množica skušala predrti orožniški kordon in je insultirala orožnike. Ker vsi opomini niso nič izdali, so orožniki ustrelili. Padlo je tudi več strelcov iz množice, ki je metala kamenje na orožnike. Orožniški poveljniki in več orožnikov je bilo ranjenih. Med demonstranti je bilo 7 mrtvih, med njimi meka 18letna deklica, 23 pa je bilo težko ranjenih ter več lahko ranjenih.

Podpisani prosim, če kdo ve za naslov JANEZA LEPSINA, ki je odšel pred kakimi 15. leti v Ameriko. Nahaja se nekje v Clevelandu, Ohio, in je še govoril pred kratkim z nekim našim človekom, ki se je vrnil nazaj v domovino. Zelo si želim, da bi izvedel kaj od mojega očeta, ki ga že 15 let nisem videl, da bi mu vsaj pismo pisal. Ako sam bere ta oglas, ga prosim, naj se mi oglasi ter navede svoj naslov. — Josip Lepšina pri Josipu Krulcu, gostilničarju v Sv. Lenartu št. 47, pošta Brežice ob Savi, Slovenija, Jugoslavija. (28-29-7)

Podpisani prosim, če kdo ve za naslov JANEZA LEPSINA, ki je odšel pred kakimi 15. leti v Ameriko. Nahaja se nekje v Clevelandu, Ohio, in je še govoril pred kratkim z nekim našim človekom, ki se je vrnil nazaj v domovino. Zelo si želim, da bi izvedel kaj od mojega očeta, ki ga že 15 let nisem videl, da bi mu vsaj pismo pisal. Ako sam bere ta oglas, ga prosim, naj se mi oglasi ter navede svoj naslov. — Josip Lepšina pri Josipu Krulcu, gostilničarju v Sv. Lenartu št. 47, pošta Brežice ob Savi, Slovenija, Jugoslavija. (28-29-7)

Podpisani prosim, če kdo ve za naslov JANEZA LEPSINA, ki je odšel pred kakimi 15. leti v Ameriko. Nahaja se nekje v Clevelandu, Ohio, in je še govoril pred kratkim z nekim našim človekom, ki se je vrnil nazaj v domovino. Zelo si želim, da bi izvedel kaj od mojega očeta, ki ga že 15 let nisem videl, da bi mu vsaj pismo pisal. Ako sam bere ta oglas, ga prosim, naj se mi oglasi ter navede svoj naslov. — Josip Lepšina pri Josipu Krulcu, gostilničarju v Sv. Lenartu št. 47, pošta Brežice ob Savi, Slovenija, Jugoslavija. (28-29-7)

Podpisani prosim, če kdo ve za naslov JANEZA LEPSINA, ki je odšel pred kakimi 15. leti v Ameriko. Nahaja se nekje v Clevelandu, Ohio, in je še govoril pred kratkim z nekim našim človekom, ki se je vrnil nazaj v domovino. Zelo si želim, da bi izvedel kaj od mojega očeta, ki ga že 15 let nisem videl, da bi mu vsaj pismo pisal. Ako sam bere ta oglas, ga prosim, naj se mi oglasi ter navede svoj naslov. — Josip Lepšina pri Josipu Krulcu, gostilničarju v Sv. Lenartu št. 47, pošta Brežice ob Savi, Slovenija, Jugoslavija. (28-29-7)

Podpisani prosim, če kdo ve za naslov JANEZA LEPSINA, ki je odšel pred kakimi 15. leti v Ameriko. Nahaja se nekje v Clevelandu, Ohio, in je še govoril pred kratkim z nekim našim človekom, ki se je vrnil nazaj v domovino. Zelo si želim, da bi izvedel kaj od mojega očeta, ki ga že 15 let nisem videl, da bi mu vsaj pismo pisal. Ako sam bere ta oglas, ga prosim, naj se mi oglasi ter navede svoj naslov. — Josip Lepšina pri Josipu Krulcu, gostilničarju v Sv. Lenartu št. 47, pošta Brežice ob Savi, Slovenija, Jugoslavija. (28-29-7)

Koncentracijski kabinet.

Piše Hermar Wendel.

Znani nemški častnik Herman Wendel je objavil v "Arbeiter Zeitung" naslednji članek:

Ko je konecem februarja Stojan Protić sestavil iz parlamentarne zajednice srbskih radikaleev, hrvatskih zajedničarjev in slovenskih klerikaleev svoje ministristvo, so njeni pristaši odusevjenjo klicali, da je ministrske krize za vedno konec. Toda Protičeva obljuba, da bo vladal parlamentarno, je ostala le prazna beseda, ker mu je opozicija odrekala "kvorum". Protić je mislil vsled tega baje že na diktaturo in belgrajske "Radničke Novine" so na podlagi tajnih odredb in ukazov razkrile, da je bila za prvi maj odredjena vojaška akcija proti vsem eventualnim nemiroi. Delavstvo pa je ostelo prvega maja doma in ni dalo nikomur priložnosti, da bi se mogel nazvati rešiteljem domovine, če bi došlo do krvotilja.

Od prvega dne sestave Protičeve vlade — in čeprav je to parlamentarna zajednica v začetku trdovratno tajila — je bilo uspešno vladino delo nemogoče. Začasno narodno predstavništvo se je za trenutek sestalo seje so bile vedno preložene in končno je bojkotirala, kar se pač izredno čudno sliši, parlament vlada sama. Ker je bila demokratično-socialistična opozicija ravno tako malo zmožna vladati sama, se je sama po sebi rodila misel na koncentracijski kabinet. Prva pogajanja za sestavo takega kabineta je na svojo pnest in brezuspešno vodil Dalmatincev dr. Smodlaka, pozneje pa pariški Gelegat dr. Vesnić po naročilu regentovem. Kljub mnogim prečim vprašanjem zunanje in notranje politike, kakor je vprašanje glede Reke, Skadra, Madžarske, krize v prehrani, valutno vprašanje, socialno nezadovoljstva, rast komunizma in stalnost v vodstvu državnih poslov, pa so se pogajanja mučno zavlekla. Šele ko je Vesnić stal 48-urni ultimatum: da ali ne, je bila kriza rešena.

Vzrok, da so se pogajanja tako zavlekla, ni bila samo ona balkanska nerazumljivost, tudi če je že ogenj v strelhi, temveč poleg osebnih nesporazumljenj predvsem med Protičem in Pribičevićem tudi stvarna nasprotja. Meščanska revolucija, koje sad se zdi nova jugoslovska država, je imela za svojo posledico tudi ureditve tzv kmetovskega vprašanja v Bosni, t. j. odpravo onih srednjeveško-fevdalnih razmer med zemljiškimi posestniki in kmeti. To se je zgodilo z odredbo z dne 25. februarja 1919. Poleg tega je februarja 1920 minister za agrarno reformo, Henrik Krizman odredil, da dobe zemljo zemljiških posestnikov v svojo last proti odškodnini taki najemniki, ki so jo obdelovali taki najemniki, ki so jo obdelovali že nad deset let. (S tem je bilo kolikor toliko tudi ustrezno slavnostno izjavi regentovi, da boji zemlja tistega, ki jo obdeluje. Srbska radikalna stranka pa, ki je nastala iz malokmetke stranke in ima sedaj svojo veliko oporo v begih in agah in sploh mohamedanski veleposestnikih, je smatrala ta napad na lastnino za preveč komunistično dejanje. In temu nazoru radikaleev so sledili tudi klerikalei in hrvatski izajedničarji, čeprav je število onih Mohamedanceev, ki bi po tej odredbi dobili zemljo kot dosedajni najemniki v svojo lastnino, mnogo večje, kakor ono mohamedanskih veleposestnikov, ki bi bili vsled izvedbe te odredbe oškodovani. Če bi bil Protić o tem odločilne paragrafe agrarne reforme že prej črtal, bi se pogajanja lahko razbila. Na polju agrarne reforme si je resnično stalo nasproti dvoje svetovnih naziranj: radikalei kot zaščitniki fevdalnega veleposestništva in demokrati kot bojevnikji zemlje lačnih najemniških kmetov. Enotno pa nastopanje demokratov ni bilo in "Republika" je Pribičeviću očitala, da je po sprejemu pri regentu kazal glede agrarnega vprašanja veliko popustljivost.

Vsekakor pa imajo demokrati v sedanjem kabinetu, ki je bil sestavljen 17. maja, važno mesto ministristva agrarne reforme. Ta resort ima Krizman. Poglej tega so dobili demokrati tudi notranje ministristvo (minister Ljuba Davidović) ter ministristvo financ (minister Kosta Stojanović, dober poznavalec balkanskih gospodarskih razmer). Pribičević je se moral zadovoljiti z nepolitičnim resortom ministra prosvete. Demokrati imajo sedem mest. Trije ministri stoji izven strank, parlamentarna zasednica pa si je med seboj porazdelila devet ministrskih mest: ministristvo predsedstvo, Protić je minister za konstituante, Ninčić za trgovino; dalje imajo radikalei še justico, javna dela in poljedelstvo v svojih rokah. Hrvatska Zajednica je dobila v svoje roke pošto, gozdove in rudnike, dočim je Korosec po železničarski stavki še vedno ostal minister železnice.

"Kvorum" se tej vladi ni treba bati, ker ima v parlamentu spričo maloštevilne opozicije enajstih socialnih demokratov in petih republikanceev precej široko podlago. Ali eno je: tudi temu ministristvu primanjkuje moči in sapa, da bi se odločilo in razpisalo kaj kmalu volitve. Vsak dan odlašanja pa, in bodisi da vlada ta ali ona vlada s "kvorumom" ali brez "kvoruma", le še vedno bolj otežkoča politični in gospodarski položaj te mlade države, ki jo v teh njenih stiskah ni prav nič zavidati. Ko pa bo tu parlament in vlada, voljena po volji in želji ljudstva, se obeta Jugoslaviji dobra bodočnost.

Ema dobra stvar glede političnih govorov, katere se govori v gramofon je ta, da je kaj lahko izpremeniti rekord.

V šoli izkušnje služijo razboljena mesta kot diplome.

ZIDARJI PO \$12 NA DAN. NAZVANILU IN PRIPOROČILO

Pittsburgh, Pa., 23. julija. — Stavka zidarjev in njih pomočnikov, ki je ustavila skladno s podjetniki delo pri poslopih, kojih skupna vrednost znaša 20 milijonov dolarjev, je bila večeraj zvečer končana potom novega plačilnega dogovora med zidarsko unijo ter Brick Contractors Association.

Zidarji so zmagali s svojo prvotno zahtevo, da dobivajo po \$1.50 na uro. Delavci drugih strok stavbinske obrti so že pred več dnevi zopet pričeli z delom.

Srečni zidarji, ki polagajo opeko, bodo dobivali od danes naprej po dvanajst dolarjev za osemurno delo.

Zene porotnice. Porotno sodišče v Pragi je jelo zopet poslovati. V prvo jury je bilo prvokrat izrebranih 7 žena.

Čehoslovaška ladja, ki je peljala v Francijo 1200 ton sladkorja, se je potopila na Labi alavii. (28-29-7)

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBLIŽNO ODPLUJEJO IZ NEW YORKA.

NOORDAM	4 avgusta	Boulogne
LA SAVOIE	6 avgusta	Havre
PHILADELPHIA	7 avg.	Cherbourg
N. AMSTERDAM	10 avg.	Boulogne
ARGENTINA	12 avgusta	Trst
NEW YORK	14 avg.	Cherbourg
LA TOURNAINE	14 avgusta	Havre
RYNDAM	18 avg.	Boulogne
LA LORRAINE	20 avgusta	Havre
ROCHAMBEAU	21 avgusta	Havre
ST. PAUL	21 avg.	Cherbourg
LAFAYETTE	27 avgusta	Havre
ROTTERDAM	28 avg.	Boulogne
LA SAVOIE	3 sept.	Havre
PHILADELPHIA	4 sept.	Cherbourg
FRANCE	8 sept.	Havre
PRES. WILSON	14 sept.	Trst
SELVEDERE	21 sept.	Trst

Glede cen za vozne natke in vas urugo pojasnila, obrnite se na trdko

FRANK SAKSER
22 Cortlandt St. New York

French Line

CAMPAGNE GENERALE TRANSATLANTIQUE
V JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LAFAYETTE	30. julija
LEOPOLDINA	5. avgusta
SAVOIE	6. avgusta
TOURNAINE	14. avgusta

Mitri parniki s štiri in dvema vjatkoma.

Posebni zastopnik jugoslovske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havru ter jih točno odpremil, kamor so namenjeni.

Za likrate in cene vprašajte v DRUŽBNI PISARNI, 19 State St., N. Y. C. ali pa pri lokalnih agentih.

LYOY SABAUDO

3 State Street New York
Prihodnje odplute iz New Yorka parnik na 2 vjaka S. S. "PESARO" 1. septembra
Izdajajo se direktni vozni listki do vseh glavni mest v Jugoslaviji.
Brezplačno vino potnikom 2. razreda.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravosa) in Trst.
PRES. WILSON .... 27. julija
ARGENTINA ..... 12. avgusta
Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji
Razkošno ugodnosti prega, drugega in tretjega razreda
Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.
PHELPS BROTHERS & CO.
Passenger Department
4 West Street New York

Pri prihodu iz stare domovine pozdravljam najprej brata Vida v Clevelandu ter vse prijatelje in znanee širom Amerike. Ob enem bi pa rad izvedel, kje se nahajata PETER MARINČIČ, moj bratranec in ALOJZIJ MORDERC, doma iz Kojškega na Primorskem. Če kdo izmed rojakov ve za katerega izmed teh, naj mi naznani, ali naj se pa sama oglasita. — John Jančič, P. O. Box 335, Kane, Pa. (27-28-7)

Rad bi izvedel, kje se nahaja FRANK REBERSEK, podomalec Hribersek. Išcem ga zaradi važnih stvari, katere mu imam sporočiti zaradi njegovega posestva. Ako kateri rojakov ve za njegov naslov, naj mi ga naznani, ako pa sam čita ta oglas, naj se mi nemudoma oglašita na naslov: John Spiller, Panama, Illinois. (28-29-7)

Edini starokrajski SLOVENSKI ZDRAVNIK v Pennsylvaniji
Dr. M. Milojevič
preje vojaški zdravnik in večletni zdravnik deželne bolnišnice v Gradcu na Štajerskem.
417 — Wood Street PITTSBURGH, PA.

GEORGE WALEYTON, ki je pooblaščen pobirati naročnino za Glas Naroda in izdajati pravoveljavna potrdila.
Prosimo rojake, da mu gredo na roke in ga pripravljamo. Za naklopnost se vam še vnaprej zahvaljujemo.
Dnevnik Glas Naroda

En akomirnozapečeno.

Zakaj bi se vsak dan, ko pečete, trudili v prevroči kuhinji? New Perfection Oil Cook Stove vam da ugodnost plinove peči po nizki ceni — in peko, do bo mati sama potisnala nanjo.

Peč je strokovnjaški izdelana, tako da je zaiganje nemogoče. Hlebe z veseljem režete, sladice so v krhke in zapecene, keki so pa svetli in okusni.

New Perfection Oil Cook Stove ima 3,000,000 uporabljivecev. Dobiti jo za 1.23 ali 4 gorilci. In kurilni stroški so nizki. Vprašajte vašega prodajalca tudi glede New Perfection Vodnega Grelna.

STANDARD OIL CO. OF NEW YORK

NEW PERFECTION
OIL COOK STOVE AND WATER HEATER

(For best results use Gasoline Kerosene)

LI STE BOLNI?

Jaz vam bom ozdravil. Za več kot trideset let sem zdravil vse bolezni. Kožne, krvne, živčne, ledvične in revmatizem ter vsakovrstne druge bolezni. Lahko vam pokažem več dokazil naših rojakov, katere sem ozdravil. Jaz sem ozdravil, ko drugi niso mogli. Ne čakajte. Pridite k meni predno je prepozno. Cene so take, da jih lahko vsakdo zmore. Preleka za plačilo.

Prof. Dr. H. G. BAFF
SPECIALIST
311 SMITHFIELD STREET PITTSBURGH, PA.
Nasproti postnega urada.

Uspehi v dvajsetih dneh ali se vam pa vrne denar.

Nuga-Tone

Proizvaja bogato rdečo kri, močne stanovitne živce, življenja polne moške in ženske.

Če ste slabega zdravja in pri slabi moči, če se vam spomin mračni in vaše telo mračni, če ste se že navadili jemati pomniliva in narotna sredstva, potem poskusite Nuga-Tone, in izprevideli boste, kako hitro se boste zjutri drugačnega človeka! Deset desetih človeških bolezni, kot izpehvanje, amnija, revmatične bolezni, glavobol, nevralgija, naprimer slabi tek, nezdrava, vetrovi in kolcanje, zaprtje, pomanjkanje energije, pomanjkanje živahnosti, neravnost, nespričnost, izhaja iz pomanjkanja živčne moči, redke zvedenice krvi in slabe krvne cirkulacije.

Vsak uil, vsako delovanje telesa je odvisno od živčne sile za svoje življenje in delovanje. Živčna sila je poslatna stvar za ledene, jetra, ledice, drobo, utiranje srca in krvno cirkulacijo. Nuga-Tone je najbolj uspešno zdravilo za nevrotne in fizično izčlene. Zakaj? Ker sestoji iz osmero važnih sestavin, ki vračajo zdravje ter jih predpisujejo najslavnejši zdravniki. — Nuga-Tone je bogat na železu in fosforju — ter je hrana krvi in živcev.

Nuga-Tone proizvaja življenje v jetra, ter očaja jezeva, da vedno delujejo. Očišča ledice ter izgraja iz njih strupene sestavine. Nič več vetrovi in kolcanja, tekočeste in polni jezika. Nič več bolečin in bolezni! Nuga-Tone daje čudoviti tek, doiro prebavo, stanovitne živce ter zdravno okrepitveno spanje. Nuga-Tone obogati kri, uredi krvno cirkulacijo ter pridane zarjenje zdravja na lice in jaanost v oči. Gradi močne in postavne moze, zdravje in hraneje ženske. Nuga-Tone ne vajuje omamljivih sredstev, ne zdravil, katerih se človek navadi. Zevit je v priraven zavojček. Pokrij je s sladkorjem, ugodnega okusa, uroden za jemanji. Poskusajte ga. Priporočili ga boste vsem svojim prijateljem.

NAŠA POPOLNA GARANCIJA. — Cena Nuga-Tone je en (\$1.00) dolar za steklenico. Vsaka steklenica vsebuje devetdeset (90) tablet, polno mesečno zdravljenje. Vi lahko kupite šest stekel, šestmesečno zdravljenje za pet (\$5.00) dolarjev. Jemajte Nuga-Tone dva-čet (20) dni. Če niste zadovoljni v uprabilnem, vrnite preostanek zastonj s škališjo in mi vam bomo takoj vrnili denar. Vidite, da ne morete izkubiti niti penia. — Mi prevzamemo riziko. Nuga-Tone je na prodaj pri vsih dobrih lekarnih po enaki ceni in enakih "aranciji".

KO NAROČATE, SA POSLUŽITE TEGA KUPONA.
NATIONAL LABORATORY, S. 26, 537 So. Dearborn St., Chicago, Ill.

Gospodje: — Prosim, dobite prilozeno..... za kar mi pošljite..... steklenice Nuga-Tone.

Ime .....

Cesta in št. ali R. F. D. .... Država .....

Mesto .....

Potrebujemo nalagalecev preмога.

Največja majna v Upshur County, dobre življanske razmere, nizka najemnina, dobra ventilacija. Najboljši strop v deželi. Prostor je visok približno šest čevljev. Mi plačamo primerno več kot plačajo drugod. Mi nočemo Amerikancev. Če ste tujec in dober delavec lahko na tem prostoru zaslužite lep denar. Delo je vsak dan, kar je dovolj. Vsled naše tovarne za koks in velikih skladišč je naša majna v polnem obratovanju. Katoliški duhovnik služi v nedeljo mašo. Majna leži ob Coal and Coke železnici. Vprašajte pri: C. T. GRIMU, Gen. Supt., Buckhannon River Coal Company, Adrian, W. Va.

HITRA POMOČ

Oslabljen valod pretežkega dela, izčlenost, okorisi sklepi in mišice, slaboten hrbet, pretenjejeje iz ispalmenje, temu ja lahko hitro odpomoci s takojšnjo uporabo

PAIN-EXPELLERJA
"Prijetelja v potrebi"

Družine, ki so enkrat spoznale njegovo zdravilno moč, ne bodo več brez njega. Samo en Pain-Expeller je, in v vaše varstvo je opremljen z naše tvorniške znamenko

SIDROM

Če nima zavojček te tvorniške znamke, ni pristen in ga zavrnite. 85 in 70 centov v vseh lekarnah ali po pri

F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

ANŽE PITOV

ALI ZAVZETJE BASTILE.

112 (Nadaljevanje.)

— Na noge, — je rekel Charny. — Ustrajati moramo tukaj eno uro. Sedem nas je in če se dobro branimo, bo treba eno uro, da nas pobijejo. Tekom ene ure mora priti pomoč.

Pri teh besedah je zagrabil Charny velikansko omaro, ki je stala v kotu sobe.

Sledili so njegovemu vzgledu in kmalu je bilo pri vratih vse polno pohištva.

Kraljica je vzela svoja dva otroka, dvignila roki ter pričela moliti.

Kralj pa je šel v sosednjo sobo, da zažge par dragocenih listin, katerih ni hotel izgoreti napadalcem.

Slednji so divjali proti vratom. Vsaki trenutek je odletel kakor pod udarci sekir.

Odprtin je postajala vedno večja in kroglje so razbijale okraske iz mavca na stropu.

Gardisti so postrelili svoje zadnje patrone in ne zastoj, kajti koridor je bil poln mrtvih in ranjenih.

Na kricanje žensk, ki so že domnevale, da je vstopila smrt, se kralj vrnil.

— Gospod, — je rekel Charny, — zaprite se s kraljico v najoddaljeni kabinet in zapuhnite vsa vrata. Jaz jamčim za dve uri. Več kot štirideset minut so rabili, da so prodri skozi ta.

Kralj se je obotavljal, kajti želelo se mu je poniževalno bežati tako iz ene sobe v drugo.

Če bi ne imel kraljice, bi se ne umaknil niti za korak in če bi ne imela kraljica svojih otrok, bi ostala prav kot kralj.

Človek pa je velik revež. Kralj ali podanik, vsak ima v srcu skrivno odprtino, skozi katero beži pogum, ter prihaja vanj strah.

Kralj je že hotel dati povelje, da se beži v najskrajnejši kabinet, ko so se morilne roke naenkrat umaknile, ko so bajoneti izgubili in ko so utihnil pretilni kriki.

Nastal je trenutek molka, tekem katerega je vstak stal z odprtimi ustmi ter poslušal.

Nato pa je bilo čuti odmerjene korake rednih čet.

— To je narodna garda, — je vzkliknil Charny.

— Gospod Charny, gospod Charny! — je zaklical neki glas. Obenem se je pokazal pri odprtini dobroznani glas Billota.

— Billot, — je vzkliknil Charny. — Ali ste vi, prijatelj moj?

— Da, jaz sem. Kje pa sta kralj in kraljica?

— Tukaj sta.

— Nepoškodovana.

— Hvala Bogu. Gospod Gilbert, gospod Gilbert, semkaj!

Pri imenu Gilbert sta zadržala dva ženska srca, a na različnem način.

Charny se je inaktivno obrnil ter videl, kako sta Andreo in kraljica obledeli.

Zmajal je z glavo ter vzdihnil.

— Odprite vrata, gospoda moja, — je rekel kralj.

Gardisti so planili ter razmetali ovire.

Med tem časom pa je bilo čuti glas Lafayette-a:

— Gospodje moji pariške garde! Včeraj sem dal kralju svojo besedo, da se ne bo zgodilo nič zalega onim, ki pripadajo njegovi družini. Ker pa se je zgodilo nasprotno, nisem več vreden niti vaš načelnik.

Ko so se vrata odprla, je bilo videti generala Lafayette-a in Gilberta. Nekoliko na levo je stal Billot, ves vesel od svojega deleža pri oprostitvi kralja.

Billot je bil tudi zbudil Lafayette-a.

Za Lafayette-om je stal kapitan Gondran.

Madama Adelajda, sestra kralja, je bila prva, ki je pohitela proti Lafayette-u, ga objela ter vzkliknila:

— Gospod, vi ste nas rešili.

Lafayette je stopil naprej, a neki častnik ga je zadržal ter rekel:

— Gospod, ali imate veliko vstopnico?

— Če je nima, mu jo dan, — je rekel kralj ter podal Lafayette-u roko.

— Naj živita kralj in kraljica! — je vzkliknil Billot.

Kralj se je obrnil proti njemu.

— To je glas, ki ga poznam, — je rekel.

— Zelo milostljivi ste, gospod — je rekel poštenu najemnik.

Da, to je glas z vožnje v Pariz. Ah, če bi le ostali v Parizu, mesto da ste se vrnil semkaj.

Kralj je nagubil čelo.

— Da, — je rekel. — Zelo ljubeznjivi so ti Parižani.

— No! — je vprašal kralj Lafayette-a, kot da hoče reči: — Kaj je storiti tu?

— Gospod, — je rekel Lafayette — dobro bi bilo če bi se pokazali na balkonu.

Kralj je vprašal Gilberta a le z očesom. Nato pa je šel naravnost proti oknu, ga odprl ter stopil na balkon.

Zadonel je velikanski krik:

— Naj živi kralj!

Takoj nato je sledil prvemu drugi krik:

— V Pariz s kraljem!

Med tema obema klicema pa so kričali strašni glasov:

— Kraljica! Kraljica!

Pri tem kriku so se stresli vsi. Kralj je obledel, Charny je obledel in celo Gilbert je obledel.

Kraljica je dvignila glavo.

Tudi blede, s stisnjenimi ustnicami ter nagubanim čelom je stala pri oknu.

Pred njo je stal Daphin in na njegove kodrasto glavo je položila svojo mrzlo roko.

— Kraljica! Kraljica! — so kričali glasovi, ki so postajali vedno bolj številni.

— Narod vas hoče videti, madama, — je rekel Lafayette.

Kraljica se je ozirala v Lafayette-a.

— Ničesar se ne bojte, madama, — je rekel Lafayette.

— Kaj, popolnoma sama? — je vprašala.

Lafayette se je namehnil in z onimi lepimi manirami, katere je črnil od svoje starosti, je odločil oba otroka od matere ter ju potisnil na balkon.

Nato pa je ponudil kraljici roko ter rekel:

— Vaše veličanstvo se lahko zanese name. Jaz jamčim za vse.

Tako je odvedel kraljico na balkon.

Bil je strašen prizor, ki se je nudil takrat očem.

Ob pogledu na kraljico se je dvignil velikanski krik iz množice in človek ni vedel, ali je to krik veselja ali krik srda.

(Dalje prihodnjia.)

Koroške novice

Kmetiki tabor v Grebinju. Naši maloštevilni Nemci in večštevilni zapeljanci nemčurji, katerim se že pošteno tresejo hlače, so se dosedaj vedno sklicevali na ozemlje severno od Drave. Vsemu svetu so zatrjevali na ves glas, da imajo severno od Drave oni velikansko premoč in da Slovenci pridejo komaj v poštev. Zanašali so se, da jih bodo ti kraji potegnili z vode, v kateri že tičijo do vru. V nedeljo 13. junija so pa lahko videli na svoje lastne oči, da so se že tudi tukaj potopili, kakor povsod pri nas, in da njihovo opaplajočo se ladjico skoro za vedno zagrnejo naraščajoči valovi slovenskih glasovalcev. Kar takega Grebinj še ni videl kar stoji. Četudi se je držalo vreme precej kisel, vendar je nenavadno oživila vsa bližnja in daljna okolica Grebinja. Cele procesije ljudstva so romale peš. Nad 100 okrašenih voz je drdralo skozi Lipico in Velikovec proti Grebinju. V Velikovecu so nasprotniki kar debelo gledali to pisano množico, ki je navdušeno prepevala slovenske pesmi. Vrla godba iz Kaple je zavirala par komadov, slišali smo navduševalen nagovor in s krepkimi živio-klici oddrdrali proti Grebinju. In tam je bilo zbrano ne samo na stotine, ampak na tisoče našega koroškega domačega ljudstva, naših trdnih mož in fantov, naših skrbnih žen in deklet. In vsa ta množica je navdušeno pozdravljala novodošlece ter mahal z zastavicami in robei v pozdrav. Sv. mašo je opravil prost župničar na trgu pod milim nebom ob asistenci domače in sosednje duhovščine. Po sv. maši pa se je zgrnila 5000-glava množica okrog govorniške tribune. Zborovanje je pozdravil prisednik krajevnega odbora kmet Lipej in je vodil vse zborovanje prav spretno. Nato so nastopili govorniki iz govnice, in sicer sami domači priprosti Korošci, razen par izjem in sicer župnika Arnejeva in nadučitelja Hrena. Nastopili so tako srečno in dobro, da si boljšega ne moremo želeči. Govorili so iz srece sree svojim bratom in sestram, ki je spremljalo njihova izvajanja z živahnim odobravanjem. Ti ljudski govorniki in govnice so bili kmet Pečnik iz Bistrice pri Pliberku, Prušnikova iz Železne Kaple, Kumrova iz Št. Petra na Vašinjah ter Karnerjeva iz Velikoveca. Daljši govor je imela tudi zastopnica strokovne zveze iz Maribora. Med vsakim govorom je zaigrala slovenska domača godba iz Železne Kaple po en komad.

Nazadnje so se dale na glasovane resolucije, ki zahtevajo: 1. skorajšnjo ustoličenje našega vladarja na gosposvetnem polju, 2. smatrajo odrejen plebiscit za žaljiv našemu narodnemu čutu in 3. obsojajo nemški teror in laži, ki jih istočasno trosijo nasprotniki pri nas, ko prosijo njihova berška vlada kruba v Beogradu. Nad lep prizor je bil, ko se je dvignilo 5000 žuljavih rok, ko je zaklicalo 5000 gri živio naši novi domovini, generalu Maistru in našemu vladarju. Potem pa je vsa ta velikanska množica pela našo himno odkritih glav in z velikim navdušenjem ob spremljevanju godbe. Tega ne pozabi nihče izmed naših, pa tudi nihče izmed nasprotnikov. Grebinj je govoril. Glasno in odločno je govorilo naše vrlo in priprosto ljudstvo samo brez tujcev in hujskačev, katere nam vedno očitajo nasprotniki. Kdor ni slep, je videl, kdor ni gluhi, je slišal, koliko je bila ura. Našinci so videli in slišali, koliko je nas in kako močna, nepremagljiva armada so naši vrli možje in fantje, naše ponosne žene in dekleta. Nasprotniki pa so tudi lahko videli, kako majčkani in slabi so kljub vsemu kričanju in napevanju. Dober nauk za vse je Grebanj.

Is Bistrice v Rožu.

Časopisi poročajo o nemčurški predrznosti ob Vrbskem jezeru. Ne samo tam, ampak tudi v predeležih, popolnoma slovenski dolini rastejo rožički nemčurjem. Tako so pred kratkim hoteli v Bistrici v Rožu vsi sicer maloštevilni nemčurji iz celega Roža se skrivaje zbrati, da bi tu demonstrirali in propagirali za Nemško Avstrijo. Ker pa že tudi mirnim domačinom ta nemškutarska predrznost preseda, zato so domači fantje in možje skrbeli za do stojen sprejem. Ko so nemčurji do to zvedeli, padlo jim je njih hrabro sree v hlače in poskrili so se in sicer župnika Arnejeva in nadučitelja Hrena. Nastopili so tako srečno in dobro, da si boljšega ne moremo želeči. Govorili so iz srece sree svojim bratom in sestram, ki je spremljalo njihova izvajanja z živahnim odobravanjem. Ti ljudski govorniki in govnice so bili kmet Pečnik iz Bistrice pri Pliberku, Prušnikova iz Železne Kaple, Kumrova iz Št. Petra na Vašinjah ter Karnerjeva iz Velikoveca. Daljši govor je imela tudi zastopnica strokovne zveze iz Maribora. Med vsakim govorom je zaigrala slovenska domača godba iz Železne Kaple po en komad.

Za okrožnega zdravnika

za velikovsko zdravstveno okrožje je imenovan dr. Karel Zakrajšek iz Maribora.

Začasni živinorejski instruktor

v IX. čin. razredu je postal Fran

Krštof, koroški rojak. Dodeljen je poverjeništvu za kmetijstvo v Ljubljani.

Umrl je

na Prevaljah Janez Pečnik v 84. letu starosti. Bil je zaveden Slovenec in ljubitelj slov. čitva.

BOČEN

izučena mesarskega pomočnika in omega za grocerijo za delati doma v trgovini. Morata biti izučena v svojem poslu. Plača dobra in dober dom. — John Kramer, 5301 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. (27-29-7)

SUHO GROZDJE

Importirano iz starega kraja
22 centov funt.
Bokna 50 funtov \$11.00
Posebna cena za velike.
BALKAN IMPORTING CO
51-53 Cherry Street
New York, N. Y.
Z naročilom pošljite \$3. v naprej.

Zdravim samo moške.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specialist v Pittsburgu in ima 25-letno izkušnje v zdravilju moških bolnikov.

Zastropijeno krvi zdravi v devetih dneh, ki ga je imel profesor dr. Marick. Aho imate izgubljajo in mesece po toznu, v grlu, aho vam izgubljajo krojo, vos boli v kolenih, pridite in šlihitl vam bom zdr. Nikakor ne čakajte, kajti ta bolezen se post-nose naprej.

Vse iskočevanje in kasa na ispočevanje vode zdravim po naj-novejši metodi in v kolikor me-šoče kratkem času. Kadar spe-mate, da nimate več moške moči, ne čakajte, temveč pridite in vrnil vam bom moško moč.

Kilo zdravim v 80 urah brez operacije.

Bolčine v mehurju, od 6-8-ur prihajajo bolečine v hrčlu in križu, palenje pri mokranju in ostale bolečine te vrste zdravim v največje gotovostje.

Revmatizem, trganje, bol-žna, očesna, laja, škrofige in druge kašne boleznii ki ne-tanje vlad nešete krvi, zdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Urače ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. ujutraj do 8. popoldna. V torek, škrat in soboto od 8. ujutraj do 8. invečer, V nedelje do 2. popoldna.

Po pošti ne delujem. Pridite osebno. Ne posibite time in storitv.

Slovenski zdravnik,
Bolčine v mehurju, od 6-8-ur prihajajo bolečine v hrčlu in križu, palenje pri mokranju in ostale bolečine te vrste zdravim v največje gotovostje.

Revmatizem, trganje, bol-žna, očesna, laja, škrofige in druge kašne boleznii ki ne-tanje vlad nešete krvi, zdravim v kratkem času, da ni treba ležati.

Urače ure: V ponedeljek, sredo in petek od 8. ujutraj do 8. popoldna. V torek, škrat in soboto od 8. ujutraj do 8. invečer, V nedelje do 2. popoldna.

Po pošti ne delujem. Pridite osebno. Ne posibite time in storitv.

Dr. KOLER 638 PENN AVE., Pittsburgh PENNA

Najstarejši in največji slov. dnevnik v Združ državah

"GLAS NARODA"

(Glasilo J. S. K. J.)

Novice iz vseh delov sveta,
dopisi iz slovenskih naselbin,
novice iz starega kraja,
članki politični, gospodarski,
izvirna poročila iz starega kraja,
črtice, povesti, roman,
šaljivo satirična kolona Peter Zgaga
vsak dan razven nedelj in praznikov.

STANE:

Za vse leto	-	-	-	\$6.00
za pol leta	-	-	-	\$3.50
za mesto New York za vse leto	-	-	-	\$7.00

Najmodernejše vrejena

TISKARNA

Vabila, okrožnice, plakati,
koverte, pisemski papir
itd.

Točno in po najnižjih cenah.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York City.

Kose

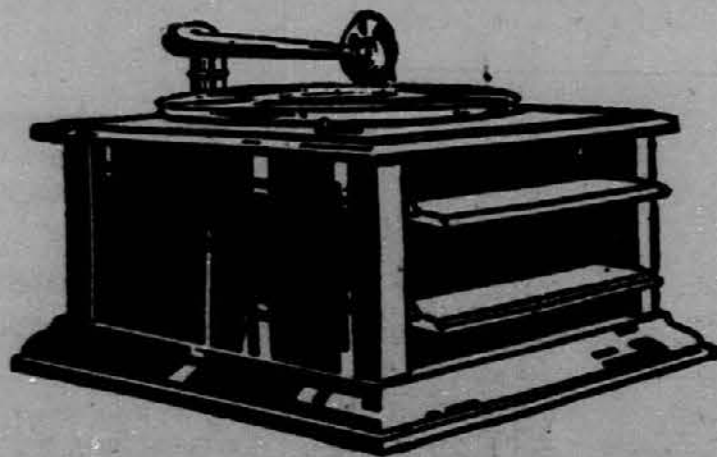
Imam v zalogi Kose narejene po starokrajnem načinu, ki se dajo klepati in brusiti. Cena je \$2.50. Pošljite denar z naročilom, po povzetju me pošiljam.

JOHN GRICAR, R. F. D. 3, Chesaning, Mich.

ZASTAVE

VICTOR NAVINSEK, 331 Grove St., CONEMAUGH, PA.

Regalije in vse društvene potrebščine. Garantirano delo in blaga. Izdeluje po smernih cenah vaš rojak

Najglasnejši pravi Columbia gramofon.

V zalogi jih imamo 450. Cena takega kakovostnega gramofona je \$22.50. Cena pa dva prvotna \$48.00. Poje glasno, da ga slišite na milje daleč. Brez obojane ga lahko nesete vsaj tri kraje. Prave Vase Koroške Columbia plošče je dobili pri nas. Cenik pošljemo brezplačno. Naročite si odine le prvi glasni Columbia gramofon takoj, & kler zaloga ne pada. Pošljemo ga prvi dan, ko dobimo Vase naročila. Ako ni resnice, kar vam pišemo, vam vrnemo denar.

Kar kupite od nas, ste sigurni, da je prave in politično blago ter se ne bošete kecali na svoj denar.

IVAN PAJK 24 MAIN STREET CONEMAUGH, PA.